

БЕЛАРУСКИ ШЛЯХ

Адрес редакцыі і адміністрацыі:
Плухуская вул. д. № 12

Кірыя адчынены ад 1 да 2 гадз.
пасля поўдня.
Інстарацыя—зрана ад 10 да 2 гадз.
У асчары ад 5 да 7 гадз.
Кірыя пакідае за сабой права паліць перасыланыя рукапісы і корэспандэнцыі.

Цана асобн. нум. 15 к.

Пааіска: з дастаўкай да дому у Мінску на 1 месяц 3 рублі.
Цана абвастак:
за верні нуміру на 1-й стар. 1 руб.
на алошныі—50 кал.

Штодзенная грамадзка-палітычная газэта.

53.

Менск. Серада 29 мая 1918 г.

Год I

АБВЕСТКА.

Ад харчавога камітэту астаюцца пакуль што на далей інены на усе дні тыдня:
Ігнатычы, Захароўская 37 і 73.
Пад слонем,
Бэйлановіч,
Ландрэс,
Рэстарцыя Берловіч,
Рэстарцыя Фэльдман.

Штадтагуптман **ГЭРШЭЛЬ.**

Менск 29/5.

Чора мы пісалі аб тых кметах якія гаворуць аб не татгыкі п.-д. партыі Украіне і у Вялікаросіі. Ізумы восткі кажучь, што Вялікаросіі істнуе у гандла-прамысловых колах паводу бок вямецкай арыентацыі. Гэтыя гэттыя найбольш мовыстываючыя за хаўрус з імія—прокі Нямеччыны і зрымоўваючыя вайну, ця зьвівераныя у сваіх сілах дабрыні да парадку у іі, зьнівераныя у білах і зрасьці даўнейшыя хаўрусыкаў, гатовы зьвіверныя бліжэйшых суседзю чым і Францыя—да пачатку дзяржаваў.
«Соцыялістычная» рэспубліка з сваім безсіллем да творчых і прадукцыйнай прамысловы дзяржаваў гэтых дзей дзела, што лны паватрыць яе, як даўней цярыні могуць.
Разам с тым «прыцелья» захваты нідаунімі хаўрусыкамі на Далекім усходзе на пабярэжжы Белара мора, які каторых урад Левіна мапаеылаць толькі «радіо» іна адзываюцца на іх пачатых пачуццях, і таму зьвертаюцца на захад, Кадэты хаця ні цэлкам вызаваныя з гэтымі коламі, але лухная зауседы тлумачамі іх трабаў, цяпер прыслухоўваюцца і узважываюць усе за і іоціу...
За тое палітычная арыенцыя з другога боку выяўляца усе лясней і лясней. Кандуючыя колы коаліцыі ад амаго пачатку рэвалюцыі у ісіі глядзелі с надазрэнасьцю на новы парадак працува-

ючы, што ен можа назбавіць іх ваеннага хаўрусыка. Дзеля гэтаго і палітыка іх да рэвалюцыі была істалай вагаючайся.

Коалітанты кідаліся ад кадэтаў да рэвалюцыянераў, потым зноу назад, падтрымоўвалі то тых то другіх, граючы зауседы ролю Керэнскаго—«глаупенамоўліваючаго» да вайны.

Але ўгаворы ні памагалі. Народ Вялікаросіі абезсілянай ніпатрабнай вайною уповажыі большавікоў зрабіць мір пачою адданыя ім усеі улады. Разгневаная коаліцыя на нейкі час адвярнула ад іівернаго хаўрусыка. Цяпер аднак мірныя адносіны якія паволі паладжываюцца паміж Вялікаросіі і Цэнтральнымі дзяржавамі абудзілі зайзрасьць дзяржаў коаліцыі. Яны зноу гатовы паленіць стасункі с іівернай Расіяй.

Перашкодай гэтаму замеру з'лугленца ўпомянае намі выжэй бажанне гандлева-прамысловых колаў панукаць апірыцца у Нямеччыне. І воль выхадзічы у Расіі французскі «Journal» нідаўна прачытаў вострую натачыну рускаму буржуа і левінаму, і пужліваму, і знятаму клопатам толькі аб сваім палярэсе.

А перуч з гэтым быўшы ангельскі пасол у Расіі лорд Бьюкенен нідаўна у Петраградзе сказаў прамову, лвая падае духу і надзеі савецкім уладам знайшоўным ні бы зноу у Англіі прыхільніка. Асобна важнае значэньне прамова Бьюкенена мае таму, што за ім стаіць Бальфур.

«Мы ні павінны занамінаць,—сказаў Бьюкенен—вялікіх заслугаў Расіі у пачатку вайны». У Англіі «павінны с паунасьцю глядзець на буду-

чыну і ні пераставаць цікавіцца усім, што у ей робіцца, каб у той час, калі наступіць момэнт рабіць, памагчы ей».
Мы ні ведаем лаяі праявы унутры Вялікаросіі выкаікалі джэнтльмэнскі жэст сэра Бьюкенена да Вялікаросіі—голад, ніпарадкі на жалезніцах, ці чырвоная армія, але думаем, што гэта жэст дарэмны. Коалітантам пачаць цяпер ад яе... як ад Крыленка.

Ні можна аднак і падта пакладацца на зьмену у інастроі гандлева-прамысловых колаў Вялікаросіі. Трэба помніць дагор кінуты п. Васіленкам на украінскім кадэскім з'ездзі—Англія на Берлінскім кангрэсі была проці адданыя Расіі праліваў і Константынопалю.

Ідэя вялікай Імпэрыі ішчэ для іх жывая ідэя і над доугі час будзе кідаць іх ад адной міжнароднай палітычнай камбінацыі да другой.

Лісты з вескі.

II.

«Голад—ні цётка»—кажучь, але я німагу аніяк зразумець пры чым тут цётка? Чы хто мае цётку, той ні галадуе? Можна даўней так было, але цяперашнія цёткі гатовы ні толькі голаду, але і сухотаў нагнаць.

Голад—гэта бацька: бацька эканоміі, апчоднасьці і рожных выдумак. І калі мы да гэтаго часу ні зьверталі увагі на мудраго тату, то цяпер хоцькі-ні-хоцькі павінны яго паслухаць і тады, бадай, абойдзімся без уселякіх цёткаў.

Хто баіцца голаду ў Беларусі,—той нізнае Беларусь. Кожны чуў і ведае, як ішчэ да вайны амаль ні што год захопліваў голад той, чы іншы раён Расіі; але чы хто чуў, каб да гэтых галодных раёнаў належала хоць адна беларуская губерня?—ніколі!

Міліоны рублёў народных грошэй ішло на падкормліванне галодных людзей; пільг грошы і з Беларусі, але ні для беларусаў. Мы ніколі ні жылі багата, бо нашае багац-

це высмоктвалі з нас чужынцы, але голаду ні зналі.

А зьвіверыце увагу на Беларусь за час вайны. Сколькі яна вынесла на сваіх плячо! Рожныя наступленні, а ішчэ больш атступленьня; міліоны бежанцаў, для каторых Беларусь была першым этапам, апірашчам і першым сьвірнам; а шасьцісотвёрстны фронт праз столькі часу з яго старо-мангольскімі парадкамі; а цэлыя зграі, цэлыя хмары зямсаюзных, зямгорных і ліха ведае ішчэ якіх самаабаронцаў і нажыўнікаў, каторыя так аблюбавалі нашу старонку, што і цяпер сядзяць, паўпіваўшыся як клешчы, ў цэла Беларусі—уесь гэтты шывал магла вытрымаць толькі Беларусь—Беларусь, загартаваная і варшаўскай «міласьцю» і маскоўскай пагайкай.

Беларусь—зауседы міралюбная, да поту прапавітая, запасовая,—нідаўна зруйнаваная, спаленая, абкрадзеная,—цяпер,—канчаючы чацьвёрты год, гвалтам навязанай ей, вайны,—павінна пракарміць ні толькі сябе, але і дачэсных сваіх гасьцей, якія выратавалі яе ад апошняй загалды нашай гаспадарнасьці—злоснаго большавіцкаго паяцніцтва.

Мусім прызнацца і мусім гэта памятаваць: год будзе цяжкі. Спадчына леташняй разрухі—ніпэўная будучына давала нас да таго, што палеткі нашыя ні ў пэласьці абсеяны жытам, поле—на зіму загарана ні было і гэта адаб'ецца на каліцтве ураджаю.

Сатрапы «Сьверо-западной области» са сваімі пасобнікамі-апрычнікамі, самі аткормліваючыся сытай жыўёлай, кідалі тутэйшым жыхаром ахляпы надыхаючай каіны. Чаго ніпатрапілі зьвесці, патрапілі злугміць, зьніштожыць.

Цяпер Беларусь ні мае патрабнай сілы ні ў жывым, ні ў мертвым інвэнтарах, ні капае і пасення. І дзеля гэтаго павінны мы ні толькі разлічаць на зерне, але і выкарыстаць кожную драбніцу, прыдатную для харчоўкі, якую толькі можа даць наш край.

Селета—мы ні будзем займаць вагонаў пад ракі для Англіі; мы ні будзем фатыгаваль Владывастоцкіх жыхароў распакоўкай з вярблужай воўны нашых лбылкаў; ні будзем у стагі сыпаць грыбоў сваіх на маскоўскай «Сухарэўцы», ні будзем складаць у горы і мясных радох Пецярбургу зьвіверны лясоў і балот сваіх і прадуктаў нашай гаспадарскай гадоўлі,—ве: селета Беларусі будзе руціца для Беларусі!

Дайце толькі лэйцы ў лэ гаспадарныя рукі, а ні ў рукі маскоўскіх фурманаў і ярослаўскіх эканомцаў, а Беларусь вытрымае ішчэ і такі год і пакажа сваю сілу, свае право: сілу—на жывучасьць, право—на нізалежнасьць.

Я. Ш.

Агульныя весткі.

БЭРЛІН 26/V. Быўшы старшыня украінскай мірнай дэлегацыі і цяперашні пасол у Бэрліне, А. Сеўрук гэтымі днямі атрымаў прапанаванне да выезду; ён ужо пажагнаўся с панам фон-Кюльманам і праз сем дзён пакіне Бэрлін.
ВЕНА 25/V. Польскія легіёны, якія стаяць у Адэсі і ваколіцы, распущаны на пастанові польскіх і украінскіх ўласцей.

Так сама распущаны польскія легіёны на Украіне у ваколіцы Хільнік. Ад іх забралі узброенне.

БЭРЛІН 26/V. А пратэсты проціў міру паміж Румыніяй і цэнтральнымі дзяржавамі «Nord. Allgem. Zeitung» так кажа:

«Гэты самы пратэст Румынскі урад проста прылэжыць да сваіх актаў, якія вызначаюць лік абепанаў са стараны коаліцыі быўшай румынскай дзяржаве. Дзеля таго што урад Брашыля апіраўся на гэтыя самыя абеданкі, Румынія ўцягнулася у праступную вайну. Дзеля таго, што коаліцыя ні патрапіла

